

KLAS

**Glasilo Doma starejših občanov
Preddvor in enote Naklo**

letnik 21, št. 181

december 2011

*Ako prvega dne v adventu na Barbaro je mraz,
trajal bo ves zimski čas.*

Miklavževanje

6. decembra goduje svetega Miklavž, ki je eden od najbolj priljubljenih svetnikov. Prvo poročilo o miklavževanju na Slovenskem je iz leta 1839 in opisuje miklavževanje, kakršnega poznamo še danes.

J. Navratil je leta 1885 zapisal:

»Dobro pametimo, da je leta 1842 tudi v Novem mestu – v neki gosposki hiši – na svetega Miklavža večer pridnim otrokom poleg jabolk in orehov tudi sladkih smokev in drugih sladkarij delil Miklavž iz roke v roke ...«

Miklavževanje se je verjetno razširilo iz mest na podeželje in ne obratno. Na predvečer se začne obhod svetega Miklavža s spremstvom. To so angeli in parkeljni.

Hudiči, peklenščki, parkeljni so postali izvrševalci kazni nad porednimi otroki. Parkeljni so vedno kosmati, rogati in strašni na pogled. Rožljajo z verigami in rogovilijo po cestah in hišah. Ime »parkelj« izhaja iz nemškega izraza »spitzbartl«, kar bi lahko prevedli »kozjebralec«. Parkeljnovo neprimerno vedenje Miklavž le stežka kroti.

Poleg hudobcev pa ima Miklavž v spremstvu tudi angele, ki se ponavadi pojavljajo v parih. Oblečeni so v bela oblačila, na hrbtu pa imajo krila.

Tudi Miklavž je oblečen v belo oblačilo, na glavi ima mitro (škofovsko kapo), v rokah pa drži škofovsko palico in knjigo, v katero zapisuje imena pridnih in porednih otrok.

Včasih so bila Miklavževa darila skromna, postavljala pa jih je v nastavljene posode ali copate. Za poredne je bila dodana tudi šiba ...

U t r i n k i

Dobri možje v decembru

Najzgodnejši spomini na Miklavža me vračajo v otroštvo. Spominjam se, da sem bila vedno vesela njegovega prihoda, saj je prinesel darila za igro in pa veliko sladkarij.

Nekega večera se je mama vrnila iz trgovine in prinesla poln predpasnik samih dobrot. Začudeno smo se vpraševali, od kod ji ta darila. Povedala je, da je srečala Miklavža, ki jo je obdaril.

Neznansko pa sem se bala vedno grozljivih parkeljnov in rožljanja njihovih verig. Priznam, da se še danes prestrašim, če kaj takega zaslišim.

Veliko lepši so moji najzgodnejši spomini na Božička. Pri tem mislim na okraševanje dreveščka in na jaslice pod njim. Pri okraševanju nismo sodelovali otroci, pač pa nam je o dokončanem krašenju sporočil zvonček. Tako smo vedeli, da je delo končano. Ko sem bila že nekoliko večja, sem potrebovala različno pohištvo za punčke. Pri Božičku sem izprosila malo »gredenčko« in omarico za obleke. Seveda sem vse dobila in sem bila neizmerno vesela.

Ko smo prišli v Medvode, sem bila že skoraj odrasla. Hodila sem v srednjo šolo in se včlanila v telovadno društvo Partizan. Takrat je bil v modi že dedek Mraz. Sodelovati sem začela pri organiziranju in pakiranju daril za mlajše člane in članice. Ko smo zapakirali vsa darila, smo starejši

imeli še svojo zabavo. Pri vsem tem je bil problem, kdo bo predstavljal dedka Mraza.

Vendar se je tudi to navadno rešilo. Toda naše misli so bili že pri novoletni zabavi.

Nada Tičar, stanovalka

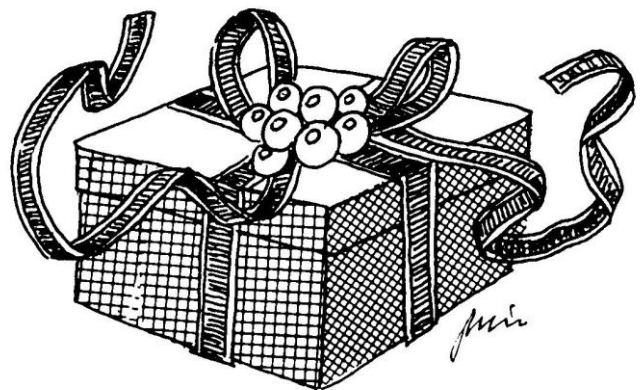
Prihod svetega Miklavža v deželo

Veselo in srečno smo odštevali dneve do prihoda svetega Miklavža. Kar pa se tiče Božička in dedka Mraza, pa v takratnih časih o njiju ni bilo ne duha ne sluha.

V peharju doma pa se je nekaj svetlikalo, kar je pomenilo nekaj lepega. Ni bilo nekaj velikega, vendar za nas otroke vseeno čudovito in pomembno.

Starši so čutili, da bodo otroci razočarani, vendar pa so bili otroci navsezadnje le zadovoljni. Kriza je že takrat enako kot danes tepla ubogega človeka.

Ja, v šoli pa je bilo drugače. Mi, ki smo bili v šolskem pevskem zboru, smo bili deležni velikega presenečenja. Precej velika dvorana je bila nabito polna. Otroci so težko pričakovali začetek. Zastor se je dvignil, pod odrom pa lepo urejen prostora za Miklavža, angele in druge pomočnike. Na drugi strani pa ogenj in parkeljni z verigami, ki so rožljali na vso moč.

Pričelo se je slavje. Najprej je zbor zapel pesem Miklavž prihaja, nato so najboljšim učencem razdelili večje pakete, drugim pa manjše. Delili so in delili in tudi jaz sem bila med obdarovanci. Ko sem prišla na vrsto, so me obkrožili angeli in

dobila sem veliko darilo in odšla skupaj z angeli v prostor za pogostitev. Lepo je bilo.

Končno so prišli na vrsto še fantje, ki so stegovali vratove in nestrpno čakali, kdaj pridejo na vrsto. Takrat pa so na nekatere planili parkeljni, jih obkolili in vrgli v navidezni ogenj, ki je bil pripravljen nalašč za ta večer. Vpitje, jok in stok! Če bi še tako dolgo živela, tega prizora ne bi pozabila nikoli.

Zdaj naj še ostali napišejo svoje doživljaje, mogoče so bili še lepši. Pa lep Miklavžev pozdrav!

N. N., stanovalka

Spomin na otroška leta

Ja, kakšno pričakovanje svetega Miklavža. Bilo je v prvih treh razredih osnovne šole. V prvem razredu smo imeli veselje, ko nas je prišel obiskat sveti Miklavž, ta veličastni mož. Kar tresli

smo se, ko smo gledali njegov obraz, a najhujše od vsega pa so bili parkeljni, ko so rožljali s svojimi verigami in sem pa tja zarjovel. Spomnim se, da so dve leti starejšega sošolca zgrabili in ga posedli v koš. Bila sem vsa trda od strahu, da ga bodo odnesli v pekel, on pa je zavriskal in se smejal. Res so ga izpustili, a obljubili, da pridejo, če bo nagajal, po njega in ga odnesejo s seboj.

Še bolj skrivnostno pa je bilo, ko smo otroci doma čakali, kaj nam bo ponoči, ko vsi spimo, prinesel in pustil Miklavž v peharjih, ki smo jih razstavili na veliki mizi v hiši. Nisem mogla razumeti, kako

nevidno je prišel ta sveti Miklavž v našo hišo, ko pa smo imeli zunaj našega psa, ki je na vsakega lajal, če se je kdo bližal naši hiši. To vprašanje mi ni bili nikoli razumljivo pojasnjeno.

Pozneje smo to vse razumeli, ne da bi se o tem učili v šoli. Tako pride čas, ko so tudi skrivnosti razvozlane.

Danes pa v življenju še tako pomembni dogodki niso nikoli razvozlani in pojasnjeni!

Stanovalka

Skupina Trobentice Naklo

Obujanje spominov nas je popeljalo v mlada leta. Kako smo takrat živeli, kako smo praznovali? Marsikaj je bilo drugače.

Pri hiši je bilo v glavnem za kosilo zelje in poleg žganci, beli ali koruzni, včasih zabeljeni. Posebno dobro je bilo, kadar smo v peči skupaj pekli kolerabo, krompir in rumeno korenje.

Seveda pa so bili včasih otroci navajeni reda, ne tako kot danes. Soseda je imela dvanajst otrok, dvakrat v enem letu dvojčka. Vsak je dobil svoj kos kruha, kar je ostalo, se je pospravilo. Ko so odrasli in so šli v šole ali nekateri že v službo, so po povratku domov dobili kosilo v štedilniku - v »roru«. Vsakega je čakal svoj lonček s hrano in kos kruha.

Tudi v šoli ni bilo tako kot danes. Učitelji so topli poredne otroke s šibo po iztegnjenih dlaneh. Nekateri so morali klečati pred tablo vsem na obeh. Zelo velike razlike so učitelji in tudi vaški župniki delali med revnimi in bogatimi otroci. Ko so imele ženske svoje

otroke, so za Miklavža pekle piškote, včasih so pridale domače sadje, včasih pa tudi igračo.

Božič pa je bil družinski praznik in takrat se ni smelo na obisk k sosedu.

Za »tepežkanje« so otroci hodili po vasi s šibami, se narahlo dotikali gospodinj in govorili: »Tepežkam te, tepežkam te« in dobili so pečene kruhke, ki so jih gospodinje spekle prav v ta namen.

Naš Joža pa nam je povedal, kako je oni dan opazoval pametno vrano. V kljunu je prinesla oreh, ki ga je nekje pobrala, ga vrgla na asfalt, da se je razbil, nato ga je slastno poključala.

Prvič v življenju pa si je ogledal evropsko prvenstvo pasjih vpreg. V vpregi so tekli psi, po osem, šest, štiri ali samo po dva psa. Tekmovali so s »severnjaki«, to so zelo lepi, odlakani psi, ki so prilagojeni za sneg in mraz in vlečejo sani. Tokrat so vlekli sani s kolesi, ker snega ni bilo. Bilo je zanimivo in nepozabno

in tako doživeto nam je to povedal, da smo si kar predstavljali ta nepozabni dogodek.

Marija Jereb, voditeljica skupine Trobentice

Izlet za starejše v Bohinj in na Pokljuko

Vsako leto Društvo upokojencev Preddvor organizira posebni enodnevni izlet za starejše člane.

Tako je bil tudi letos. Pripravili so dobro organizirani izlet po lepi Gorenjski. Takoj po zajtrku naju je z Angelco od Doma do Preddvora pripeljal naš Franci. Potem smo pot nadaljevali skozi Tupaliče mimo Brezij, naprej čez most Save Bohinjke mimo Bleda in spet čez Savo Bohinjko skozi Bistrico do Bohinjskega jezera, čez Ribčev laz do cerkve Svetega Duha. Tukaj smo imeli sveto mašo, nato pa smo se vrnili nazaj mimo jezera Stare Fužine do vasi Srednja vas. Ogledali smo si sirarno. Vodja sirarne nam je pojasnil izdelavo bohinjskega ekološkega sira - od začetka do končnega izdelka, katerega kolač tehta približno 50 kg.

Pomemben je že teren oziroma kraj in kvaliteta trave, potem transport mleka do zbiralnice mleka. Nato pa se začne postopek predelave mleka v sir. Vodja sirarne je pojasnil, da je izjemno pomembna higiena, poleg te pa tudi temperatura in vlaga prostora, kjer se prideluje pravi biološki bohinjski sir. Omenil pa je tudi, da je bil sir testiran v laboratoriju v Nemčiji in da spada med visoke kvalitetne sire. Nakupili smo si različne mlečne dobrote - skute, smetane in sire.

Po ogledu sirarne smo pot nadaljevali po zelo vijugasti cesti skozi narodni park do Pokljuke. V hotelu Šport nas je čakalo kosilo. Ko smo si napolnili prazne želodčke, smo si še ogledali čudovito okolico, nato pa smo se podali proti preddvorskemu Domu. Bili smo utrujeni in zadovoljni. Hvala organizatorju za pester in zanimiv izlet.

Marija Bliznac, stanovalka

Utrinki skupine Breze

Gospa Karolina že več kot dvajset let obiskuje skupino Breze. V tem času smo marsikaj smeli izvedeti o njenem življenju. Med drugim je tudi zakladnica dolgih ljudskih pesmi. O, kolikokrat nam jih je že recitirala! Dano pa ji je tudi še nekaj nenavadno lepega. Gospa Karolina zna odpuščati komurkoli, kadarkoli. To je resnična svoboda

srca. Ponudim ji vprašanje, kako se počuti v Domu. V iskrenost odgovora ne dvomim. Skoraj se je ni dalo ustaviti, kaj vse vidi in doživlja dobrega. Hrana, oskrba, nega, zdravstvena pomoč, odnosi osebja - z vsem je še in še zadovoljna. Veseli jo, da se toliko dogaja. Vse dejavnosti so zapisane v mesečnem glasilu. »Res imamo veliko možnosti, da popestrimo vsakdan – seveda, če imamo zanimanje in nismo priklenjeni na posteljo,« je dodala.

Kaj pa je na podobno vprašanje odgovorila gospa Francka Golob – žena vedrega nasmeha? »Še nikoli mi ni bilo tako dobro kot sedaj.« Ne dvomim v iskrenost tako spontanega odgovora. Saj se dobro poznamo ...

Gospa Frančiška Verbič, ki zmore kritično, a prijazno sodelovati z nami, pa je rekla: »Prvič v življenju praznujem rojstni dan. Pa kako lepo nam pripravijo – program, zakusko, kozarček soka ali vina, harmoniko ... Nimam dovolj dobrih besed.«

Gospa Angela Likar in gospa Mari Hvasti imata pridne, pridne roke, kar za poljubiti. Še vedno pomagata pri gospodinjskih opravilih. Mari postori še marsikaj v dobro stanovalcev. Angela rada zapoje in pravi, da jo veseli, če stvari potekajo pravično.

Kaj pa ta pravičnost obsega, še ne vemo dobro. Upam, da se bomo do nje dokopali.

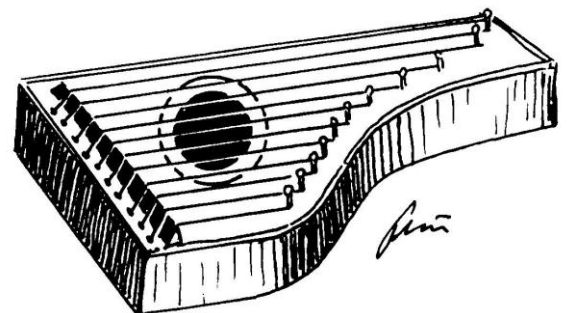
Vredno je bilo prisluhnuti gospodu Aleksu Gavriču. Takole je začel:»Otroštvo in rano mladost mi je bilo dano živeti v matični družini. Z veseljem povem, da sem imel dobre starše. Vsi otroci, bilo nas je petero, smo se navadili delati in biti staršem v pomoč pri vseh kmečkih opravilih. Rad se spominjam moje Bosne in prvega doma. Za vse nas ni bilo bodočnosti in odšli smo vsak po svoje. Mene je pot zanesla v Slovenijo, kjer sem si ustvaril družino. To je bil moj drugi dom. Sedaj tudi tega doma nimam več. Sedaj živim v tretji družini. To smem tako reči, ker tako sprejemam življenje v Domu, kot moj tretji dom. Ker sem še dobro pri močeh, marsikaj postorim za tega ali onega. S tem mojim tretjim domom se čutim tesneje povezanega še zaradi nečesa, malo ganljivega ... Že nekajkrat sem bil naprošen, na željo umirajočega, če se pridem poslovit, da ga objamem in poljubim. In storil sem to. Ni mi bilo težko. Pristno ljudskost sem prinesel s seboj iz rodnega kraja. Hvala zanjo!«

Ana Čebulj, voditeljica skupine Breza

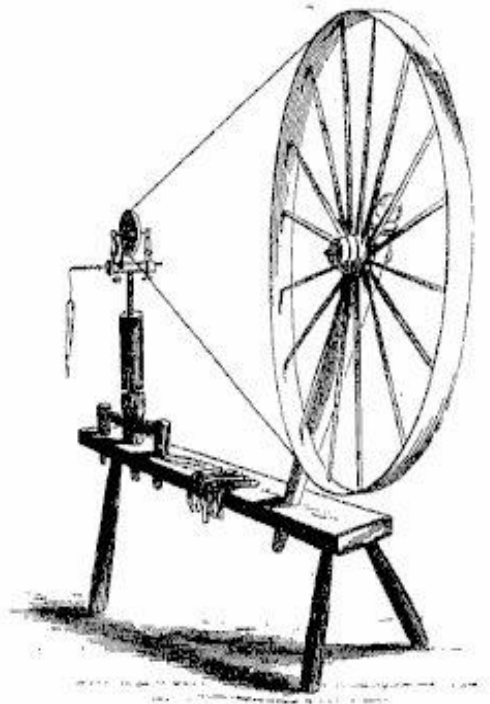
Predica

Že kot 12-letna deklica sem zelo rada nastopala, recitirala in pela. Spomnim se prireditve v Sokolskem domu v Logatcu. Bilo je spomladi leta 1941. V dramski igri sem nastopala kot predica. Sedela sem na odru ob kolovratu, predla in zraven zapela pesem »Le predi, dekle, predi«.

Od takrat je minilo že več kot 70 let. Veliko in rada sem nastopala in verjetno bi še, če se ne bi začela vojna. Že kot otrok sem rada imela kulturo in še danes uživam v branju, recitiranju in kulturnih prireditvah.

*Le predi, dekŕe, predi,
prav lepo nit naredi,
da se ne bo krotičila
in tud' ne tkalca trgala,
dr dr dr dr dr dr*

*Poštena je predica
in stara je resnica,
da tisto dekŕe kaj velja,
ki obleko vso domačo ima,
dr dr...*

*Le predi prav vesela,
boš lepe pesmi pela,
kolovrat pojde rad okrog,
bo tekŕla lepše nit od rok,
dr dr ...*

*Boš tanko nit storila,
da ne bi pozabila,
kako življenje nežno je,
ki kakor nit pretrga se,
dr dr ...*

F. Kopač, stanovalka

Veseli december

December je res vesel, a ne za vse. Vsak ga doživlja drugače. Najbolj veselo je za mlade, zdrave ljudi. Lahko divjajo v času pred Miklavžem, ko prav veselo rožljajo in skačejo ter vpijejo na vse pretege, čeprav bodo teden kasneje ostali brez glasu.

O božiču pa je malo zatišja. Na Silvestrovo pa je spet veliko priprav, predvsem v zvezi z razmišljanji kam in kako. Najhuje je takrat, ko je za kar koli premalo »keša«.

Bodimo skromni, ker je največje zadovoljstvo zdravje.

Januarja pa v zahtevno službo, če jo imamo. Življenje gre dalje.

Stanovalka v visokih letih

Vsi so prihajali ...

Advent ali adventni čas je čas pred božičem in napoveduje Jezusovo rojstvo.

V tednu pred prvo adventno nedeljo smo v DSO Preddvor organizirali delavnico o izdelovanju in krašenju adventnih venčkov. Priprave so bile temeljite; vanje smo vključili tako zaposlene kot stanovance, še zlasti pri nabiranju mahu, svežega in suhega materiala, lesnih plodov in vejevja.

In kot v latinski besedi »adventus«, ki pomeni prihod, so ob dogovorjeni uri začeli prihajati. Dnevni prostor se je začel polniti. Prihajali so tako svojci stanovancev in prostovoljci kot zaposleni in upokojeni delavci Doma.

Stanovalci so že takoj po kosilu nestrpno pričakovali, kako se bo vse skupaj odvijalo, še zlasti, ko so zagledali, koliko materiala se je nabralo in koliko miz je v prostoru. Pa se oglasi stanovalka in pokomentira, zakaj vendar toliko miz, ko pa so doma vedno sedeli na nizkih lesenih pručkah in pletli adventne venčke.

Svoja znanja in pomoč so z nami prijetni delili tudi mentorica in trije dijaki Biotehničnega centra iz Strahinja, ki so stanovalcem na koncu podarili tudi svoj adventni venec.

Vsi zbrani v dnevnem prostoru so bili tako dobre volje in nestrpni od umetniškega ustvarjanja, da so uvodne pozdrave in besede skoraj preslišali in ob taktih citer gospe Francke Šavs kar hitro začeli s »tekmovalno izdelavo« venčkov.

Kljub zatopljenosti v delo pa nismo pozabili na sladke dobrote in topel čaj. Nekateri stanovalci so bili le poslušalci lepe domače glasbe, spet drugi so delovali kot pozorna občasna komisija nad izdelavo venčkov, tretji pa so prepletali, krasili in oblikovali to zimzeleno vejevje v krog, ki simbolizira popolnost in večnost. Stanovalci so bili zastopani z vseh oddelkov, tako da ima vsak oddelek izdelan svoj venček.

Priučene in spretno roke so pomagale izkušnim dlanem, skupno druženje in medsebojno sodelovanje nam je polepšalo dan. Glede na končni rezultat - veliko število čudovito okrašenih in izvorni izdelanih venčkov in pohvalo gospoda župnika, ki je prišel venčke blagoslovit - smo zelo kvalitetno preživeli popoldne.

Energija je kar puhtele po prostoru in čakala na Njegov prihod.

Lidija Grašič, delovna terapevtka

Izdelava adventnih venčkov

Z adventnim časom v Katoliški Cerkvi začenjamo novo cerkveno leto in neposredno pripravo na praznik Gospodovega rojstva (božič). Gospodovo rojstvo in prazniki, ki mu sledijo (sveti trije kralji ali obisk treh modrih, Jezusov krst, Gospodovo darovanje v templju ali svečnica), so priložnost za poglobitev vere.

Simbolika rojstva in novega začetka je vtkana v potek celotnega cerkvenega leta. Dogodki ne pomenijo le spominjanja preteklih Božjih del v zgodovini odrešenja (o čemer poročajo zapisi v Svetem pismu) in poti skozi galerijo svetnikov, ampak tudi aktualizacijo Božjih sporočil za sedANJI trenutek. Na večja praznovanja se kristjani pripravljamo v posebnih »pripravljalnih« časih (z adventnim časom na božič, s postom na veliko noč).

Čas duhovne priprave na božič začenjamo s praznovanjem **prve adventne nedelje**, ki je letos 29. novembra, in ga sklenemo v tednu po **četrtni adventni nedelji** na sveti večer, 24. decembra. Za razliko od postnega časa, ki ga obhajamo kot pripravo na veliko noč in traja štirideset dni, adventni čas ni omejen na točno število dni. Adventni čas za kristjane pomeni priložnost za izkazovanje solidarnosti z bližnjimi in posebej potrebnimi.

Adventni venec je iz rastlinja spleten venec s štirimi svečami, ki ponazarjajo štiri adventne nedelje. Kot okras in liturgični simbol adventnega časa, prevzet od germanskih narodov, se je v Sloveniji uveljavil v osemdesetih letih 20. stoletja. Večji venec s štirimi svečami visi ali je postavljen v cerkvah na vidnem mestu v prezbiteriju, vsako adventno nedeljo pa na njem prižgejo dodatno svečo.

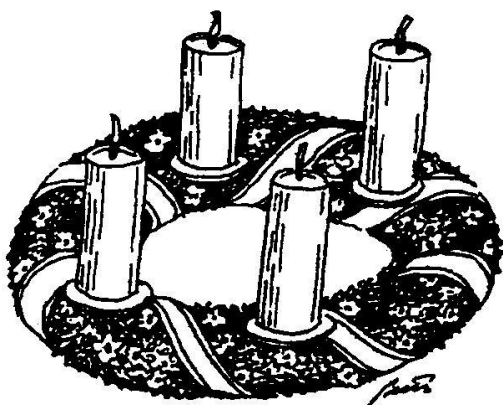
Liturgični adventni venec ima več simboličnih pomenov in razlag:

Okrogla oblika pomeni popolnost in večnost. Zimzelene veje govorijo o življenju, o Jezusu Kristusu, ki prihaja med nas. Simbolika vijolične barve predstavlja upanje, da bo tema premagana. Štiri sveče, ki so lahko samo v vijolični ali beli barvi, imajo posebno simboliko:

- predstavljajo štiri mejnike (stvarjenje, učlovečenje, odrešenje in konec sveta);
- predstavljajo štiri strani neba: sever, jug, vzhod in zahod, kar govori o univerzalnosti Kristusovega učlovečenja za ves svet in vse ljudi;
- predstavljajo štiri letne čase, kar pomeni, da je bilo Kristusovo rojstvo pomembno ne samo za tisti zgodovinski čas, v katerem je živel na Zemlji, ampak je pomembno za vse čase in vsako dobo;
- predstavljajo človekovo življenje; (ob rojstvu) prižgana sveča je vsak trenutek manjša, kar govori o tem, da smo vedno bližje sklepu življenja in nas spominja na tuzemsko minljivost.

Sveče prižigamo tako, da na prvo adventno nedeljo prižgemo prvo, na drugo adventno nedeljo poleg prve prižgemo tudi drugo – in tako naprej do četrte adventne nedelje, kar pomeni, da je v času, ko se bližamo rojstvu Jezusa Kristusa, v prostoru

vedno več svetlobe. V duhovnem smislu to pomeni, čim bližje smo Bogu, tem več je svetlobe tudi v naših življenjih.

Adventni venci naj bi bili narejeni brez dodatnega okrasja in to z namenom, da pride do izraza opisana simbolika.

Utrinke je pripravila Mirjana Debelak,

ilustriral Peter Trobec.

VRTILJAK ŽIVLJENJA – O malih ljudeh

12. del

V soboto je prišla domov Viktorija, tudi danes je prišel Pavel z njo. Ko so po kosilu malo posedeli, so se pogovarjali o selitvi. Pavel je ponudil svojo pomoč. Če bo pa potrebno bo prosil za pomoč še svoje kolege.

Popoldne so se odpeljali k Mariji. Zdaj ni bila več v bolnišnic, ampak na Soči na rehabilitaciji. Zelo dobro je napredovala in začela razmišljati, da bo šla lahko kmalu domov. Tega se je zelo veselila in hkrati bala. Morala si bo poiskati nekoga, ki bo vedno ob njej. Kristina ji je razložila vse o novi hiši in selitvi. Kot blisk je Marijo prešinila misel: »Kristina, kaj če bi Ana prišla k meni? Res je malo bolna, a to ni nič hudega. Skuhala bi že in malo pospravila, za večje čiščenje bi prosila tebe in Toneta. Jaz pa bi v zahvalo za pomoč plačevala vse položnice in hrano, tudi stanovanja ji ne bi zaračunala. Tvoja soba je še vedno prazna, tudi kopalnice in WC-ja ob njej nihče ne uporablja. Prosim, Kristina, premisli o tem in se pogovori z Ano. Dobro se že poznavata in mislim, da bova kar dobro shajali druga z drugo.«

Tudi ostalim je bil predlog všeč, zdaj je bilo treba govoriti še z Ano. Ugotovili so, da je najbolje, da to opravi Tone. Ta ji je zelo previdno omenil Marijin predlog. Ni takoj odgovorila, ampak si je nekaj dni vzela za premislek. V tem času je bila zelo zoprna in raje so jo pustili pri miru, da bi se lahko prav odločila. Kmalu je spoznala, da je predlog zanjo dober, saj bo ves čas imela nekoga ob sebi in ne bo ves dan sama. Tudi Kristina vsak delovni dan prihaja na delo. Navsezadnje pa tudi do novega doma v Ljubljani ni daleč. Domačim je sporočila svojo odločitev, ki so jo veselo pozdravili.

Z vso vnemo so se pripravljali na preselitev, saj je bilo treba opraviti mnogo dela. Odločili so se, da bodo najprej prebelili in uredili Marijino hišo, ter preselili Ano. Vsak dan so delali, prali, čistili in počasi vozili stvari k Mariji. V veliko pomoč sta jim bila Viktorija in Pavel. Ko se je Marija vrnila iz rehabilitacije, sta prvo noč z Ano spali pod isto streho. Kristino je kar malo skrbelo, a zjutraj sta obe vstali dobre volje. Ana se je kar malo pomladila, saj je bila spet v središču pozornosti, ko je z vso pozornostjo skrbela za Marijo. Prvi dan jima je prehitro minil in komaj sta opravili vse, kar sta se zjutraj zmenili. Ana je uživala, ko je Marijo peljala na sprehod v invalidskem vozičku. Kristina ju je opazovala skozi okno delavnice. Zdeli sta se ji zelo zadovoljni. Zvečer je rekla Tonetu: »Ko bi ti danes videl Ano in Marijo na sprehodu! Dobila sem občutek, da se zelo dobro ujemata. Zelo sem srečna, da se je vse uredilo.«

Zdaj so se tudi Tone, Kristina in Viktorija selili v novo hišo. Prišel je zadnji večer, ko so prespali na vasi. Tonetovo hišo so že prodali, z novim lastnikom so se dobro razumeli. Dogovorili so se, da mu bodo pustili ključ hiše, ki so jo preuredili v vikend. Zjutraj so v avto znosili še zadnjo prtljago, da bi se dokončno preselili v novi dom.

Kot strela z jasnega jih je udarila strašna novica. Ponoči se je smrtno ponesrečil Klemen, Viktorijin prvi fant. S prijatelji so proslavljali rojstni dan svojega kolega. Malo preveč je popil piva, pritisnil na plin in se z vso silo zaletel v drevo ob cesti. Bil je na mestu mrtev. Viktorijo je novica zelo prizadela. Odločila se je, da gre k njegovim vprašat, če morda rabijo njeno pomoč. Spoznala je kruto resnico, da je Klemenova Anja noseča. Dolgo je že živela pri njih in čez en mesec sta se mislila poročiti. Zdaj pa je ostala sama z nerojenim otrokom. Viktorija je poskrbela zanj in ji pomagala, da je preživela hudi šok ob nesreči. Govorila je tudi z mamo in očetom. Težko sta sprejela smrt svojega edinca.

Oče je žalosten tožil: »Velikokrat sem ga prosil, naj ne divja z motorjem, ker se bo enkrat slabo končalo. A vse besede so bile zaman! Kaj bomo zdaj storili? Kdo bo nadaljeval moje delo? Ko bi vsaj Anja rodila fanta. Takoj mu bom prepisal vse: hišo, delavnico, zemljo. Če bo Anja želela, ji bomo dali prosto pot. Midva jo ne bova silila, da mora vse življenje ostati sama. Saj je še tako mlada, življenje pa teče dalje!«

Težko je povedal vse te besede, kajti žalost ga je premagala in jokal je kot otrok. Tudi Viktorija ni našla besed tolažbe. Kot v transu je preživljala čas do Klemenovega pogreba. Zelo je bila hvaležna Pavletu, da je tudi on prišel in jo tolažil. Razumel je njeno žalost in bolečino, saj sta s Klemenom kar nekaj časa preživela skupaj. Čeprav sta se razšla, so spomini oživeli.

Klemenov pogreb je bil tako žalosten, prišlo je ogromno ljudi, da si je Viktorija rekla, da ga celo življenje ne bo pozabila. Najbolj se ji je smilila Anja, ki se je ob polaganju žare v zemljo onesvestila in jo je odpeljal rešilec. Ta dogodek je pretresel vaščane in ljudi iz bližnje okolice. Vsepovsod se je dolgo govorilo le o tej grozni nesreči. Viktorijini bližnji pa nesreče sploh niso omenjali, ker so videli, da je vsem za mladim Klemenom zelo težko. Smilil se jim je, da je moral svojo vihravost tako drago plačati.

Kadar je šla Viktorija nazaj na vas, je vedo obiskala Anjo in poklepetala z njo. Ko so jo odpeljali v porodnišnico, jo je prišla prva obiskat. Bila je vesela, da se jim je uresničila želja, rodila je fantka. Dali so mu ime Klemen in oba z mamo sta se dobro počutila. Anja se je z vsem srcem posvetila sinku, saj ji je nadomeščal mrtvega, nesojenega partnerja.

Leta so neusmiljeno tekla in Viktorija se je pripravljala na diplomu. Predavanja je zaključila, imela je še dva izpita in zagovor. Komaj je čakala, da bo vse skupaj za njo. Pavel pa je imel pred seboj še najmanj dve leti študija. Še vedno sta bila

fant in dekle in dobro sta se razumela. Tudi Ana in Marija sta bili srečni. Druga ob drugi. Zdaj je Marija spet sama hodila, seveda so bili sprehodi krajši, a vseeno je bila z okrevanjem zelo zadovoljna. Viktorija je zdaj stanovala doma, Pavle je bil večkrat pri njih. Ugotovila sta, da sta ustvarjena drug za drugega. Želela sta končati šolo, dobiti službo in zaživeti skupaj.

(konec 1. dela, se nadaljuje)

Olga Marinšek Kopic

Uredniški odbor:

Irma Čebašek, delovna terapevtka, DSO Preddvor

Mirjana Debelek, profesorica, zunanja sodelavka

VABILO ZA DECEMBER 2011 – DSO Preddvor

- **ROČNA DELA** – ponedeljek in četrtek ob 9.30 uri v delovni terapiji
- **PEKA PIŠKOTOV** – ponedeljek, 19.12. ob 10. uri v dnevnem prostoru
- **DRUŽABNE IGRE** – torek ob 9.30 uri v dnevnem prostoru
- **SKUPINE ZA SAMOPOMOČ** – torek ob 10.15 uri
- **USTVARJAJMO SKUPAJ** – sreda ob 9.30 uri v dnevnem prostoru
- **BILJARD** – sreda ob 10.30 uri v 2. nadstropju
- **KNJIŽNICA** – četrtek od 14.–14.30 ure v delovni terapiji
- **ZAPOJMO SKUPAJ** – petek ob 9.30 uri v dnevnem prostoru
- **MOLITVENA URA** – petek ob 10.30 uri v Josipinini spominski sobi
- **MASAŽA STOPAL na aparatu BioSinhron** – od ponedeljka do petka 7.15 in 12. uri v delovni terapiji in ob sredah ob 9.30 uri v dnev. prost.
- **JUTRANJA TELOVADBA** –
novi dom – od ponedeljka do petka ob 8.50 uri
grad pritličje – od ponedeljka do petka ob 7.45 uri

MIKLAVŽEVANJE – igrica o Miklavžu in obisk sv. Miklavža
v izvedbi in organizaciji mladincev in Karitas ŽU Preddvor
sobota, 3. december ob 15. uri v jedilnici

KONCERT Mešanega pevskega zbora Nagelj iz Hrušice –
ponedeljek, 5. december ob 10.30 uri v dnevnem prostoru

BRANJE ZGODB z Olgo Kepic –
ponedeljek, 5. december ob 15. uri v dnevnem prostoru

PRAZNIČNI KULTURNI PROGRAM dijakov ESIC Kranj –
torek, 6. december ob 9.30 uri v jedilnici

Z BESEDO IN SLIKO SKOZI ČAS z Mirjano Debelak -
sreda, 7. december ob 10. uri v delovni terapiji in
sreda, 21. december ob 10. uri v delovni terapiji

KONCERT Mešanega pevskega zbora Iskra Kranj –
sreda, 7. december ob 18.30 uri v dnevnem prostoru

SEJANJE BOŽIČNEGA ŽITA –
četrtek, 8. december ob 9.30 uri v dnevnem prostoru

KONCERT mednarodne glasbene skupine Sonce v srcu –
ponedeljek, 12. december ob 10.30 uri v dnevnem prostoru

ZGODOVINSKI KROŽEK z Markom Ogrisom –
ponedeljek, 12. december ob 14. uri v delovni terapiji

KVIZ z Olgo Kepic -
sreda, 14. december ob 10.30 uri v dnevnem prostoru

**PEKA PECIVA IN PIŠKOTOV – vabljeni stanovalci,
zaposleni, svojci, prostovoljci...**
sreda, 14. december ob 13.30 uri v dnevnem prostoru

PEVSKO DOPOLDNE s harmonikarico Darjo Jelenc -
četrtek, 15. december ob 9.00 uri v 2. nadstropju gradu in
ob 9.30 uri v 1. nadstropju gradu

**PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI za stanovalce rojene v
decembru s harmonikarico Darjo Jelenc -**
četrtek, 15. december ob 10. uri v dnevnem prostoru

**PRAZNIČNO KOSILO z ansamblom GoldenEye,
plesalko Evo Pirnat in obiskom Dedka Mraza –**
četrtek, 22. december ob 12.30 uri v jedilnici

BOŽIČNA MAŠA –
nedelja, 25. december ob 15.30 uri v jedilnici

PRAZNIČNA ČAJANKA s citrarko Vido Učakar –
sreda, 28. december ob 10. uri v dnevnem prostoru

V primeru nepredvidenih dogodkov se bo načrtovani program spremenil.

Program pripravila:
Irma Čebašek, delovna terapevtka